

Jane McAuliffe'nin “The Qur'an: What Everyone Needs To Know” Adlı Eserinin Değerlendirmesi

A Review of “The Qur'an: What Everyone Needs To Know” by Jane McAuliffe

Jane McAuliffe. *The Qur'an: What Everyone Needs To Know* (New York: Oxford University Press, 2020), 218 Syf. ISBN: 978-0-19-086768-3

Bayram Kara

Anahtar Kelimeler

Kur'an, Jane McAuliffe, Amerika Birleşik Devletleri, Oryantalizm

Keywords

Kur'an, Jane McAuliffe, United States of America, Orientalism

Jane McAuliffe'nin *The Qur'an: What Everyone Needs To Know* adlı eseri, 2020 yılında Oxford Üniversitesi tarafından yayımlanmıştır. Kur'an çalışmaları ile alakalı birçok eseri bulunan yazar, akademik hayatı boyunca İslam'a ve Kur'an'a karşı ılımlı bir tavır sergilemiştir. Yapmış olduğu çalışmalarla Amerika'da başarılı bir akademisyen olarak kabul edilen McAuliffe, Brill yayınlarından çıkan *Kur'an Ansiklopedisi*'nin (*Encyclopedia of the Qur'an*) editörlük görevini üstlenmiştir.

Yazarın kaleme aldığı bu son eseri, son yıllarda Amerika'da yapılan Kur'an çalışmalarından ayrışıyor. Kur'an'ın Geç Antik Çağ ortamında oluştuğu iddiası Batı'da yapılan Kur'an çalışmalarında son yıllarda büyük bir literatür oluşturmaktadır. Günümüzde Amerikalı oryantalistler arasında da oldukça yükselişte olan “Kur'an'ın Geç Antik Çağ Ortamında Okunması” yazarın tercih ettiği bir yöntem olarak karşımıza çıkmıyor. Eser Kur'an'ın kökenleri, yapısı ve içeriğiyle ilgili okuyuculara doyurucu bilgiler veriyor. McAuliffe aynı

* Sorumlu Yazar: Bayram Kara (PhD. Student), Miraj Islamic School, New York, U.S. E-mail: byrnmkr74@gmail.com ORCID: 0000-0002-7724-4471
Atf: Kara, Bayram. “Jane McAuliffe'nin “The Qur'an: What Everyone Needs To Know” Adlı Eserinin Değerlendirmesi. *darulfunun ilahiyat* 35, 2 (2024): 635–638. <https://doi.org/10.26650/di.2024.35.2.1519767>

zamanda Kur'an'ın çağdaş dünyada nasıl bir etki yarattığı ile ilgili genel bir bakış açısı sunuyor. Polemiksel bir dil tercih etmeyen yazar, Kur'an alanında araştırma yapan diğer Amerikalı oryantalistlerden farklı bir duruş sergiliyor. Eser, İslam'ı ve Kur'an'ı ötekileştirmeden ele alıyor. Oryantalist literatürde sıkça başvurulmuş polemiksel tartışmalar yazarın dikkatini çekmiyor. Bu konulara girmeden eserini ortaya koymaya çalışan McAuliffe, 11 Eylül sonrası İslam hakkında olumlu yazılarıyla tanınan John Esposito tarafından kitabın kapağında övgü dolu sözlerle okuyucuya tanıtılıyor.

Eserde, çağdaş oryantalist literatürde sıklıkla dile getirilen Kur'an'ın kaynağı meselesi, İslami rivayetler özelinde pejoratif ifadeler kullanılmadan ve çarpıtılmadan okuyucuya aktarılıyor. Kur'an'ın tarihi, temaları, menşei ve mesajları hakkında başlangıç düzeyinde doyurucu bilgiler sunan kitap, iyi bir araştırmacılık örneği sergiliyor. Kur'an ve Müslümanların hayatları üzerindeki etkisi hakkında kısa ve öz bilgiler vermeye çalışıyor. Kitap, Kur'an hakkında hiçbir bilgisi olmayan çoğu batılı okuyucu için kaynak eser olma hüviyetine sahip. Bu eser başlangıç düzeyinde bilgi edinmek isteyenler için Kur'an'a temel bir giriş niteliği taşıyor.

Çalışma beş ana bölüme ayrılıyor. Her bölüm kendi içerisinde çok sayıda müstakil başlıklar içeriyor. Ana bölümler soru-cevap formatında çeşitli konulara değiniyor. Eserdeki bölümler şu konuları içeriyor: 1) Kur'an ve önemi; 2) Kur'an'ın ana konuları ve öğretileri; 3) Ses, görüntü ve dokunmayla deneyimleme; 4) Kur'an'ın tefsiri, tesiri ve nakli; 5) İslam'ın çeşitli yönleriyle ilgili sıklıkla sorulan çeşitli sorulara Kur'an'ın verdiği yanıtlar.

Yazar eserine Kur'an'ın kökenlerini, temalarını ve yapısını anlatarak başlıyor. Kitabın birinci bölümü Kur'an'ın nereden geldiği, Müslümanların onu nasıl incelediği ve onun Allah'ın sözü olduğuna inanıp inanmadıkları gibi birçok soruya cevap arıyor. Cebrail ile Hz. Muhammed arasında geçen olaylara yer veren yazar, İslami anlatıdaki olayları çarpıtmadan anlatarak okuyucularını bilgilendirmeye çalışıyor (s.26). McAuliffe çağdaşı olan Amerikalı oryantalist Stephen Shoemaker'ın Kur'an tarihi hakkında 2022 yılında kaleme aldığı *Creating the Qur'an* adlı eserdeki kullanmış olduğu saldırgan dili tercih etmiyor. Birinci bölümün sonlarına doğru halku'l- Kur'an meselesinde bilgi vererek kelâmi meseleler hakkında Batılı okuyucularına bir perspektif kazandırmaya çalışıyor (s. 27-28).

Yazar kitabın ikinci bölümünde Kur'an'da bulunan ana konulara değiniyor. Bu konular tanrı, yaratılış, tarih, kıyamet, dini emirler ve Kur'an'ın toplumsal ilişkilerde ortaya koyduğu mesajları içeriyor. Kur'an ve İncil'in tarihi konusunda ilk bölümde yapmadığı karşılaştırmayı ikinci bölümde tanrı tasavvuru konusunda işlemeyi tercih ediyor. McAuliffe Allah'ın Kur'an ve İncil'deki mahiyetlerini karşılaştırarak

okuyucuya bilgi vermeye çalışıyor. Allah'ın kesinlikle benzersiz olduğu ve O'nun tekilliğinde başka hiçbir şeyin ortak olmadığı yönündeki İslami inancı güzel bir şekilde tasvir ediyor. Her iki tarafın tanrı anlayışlarındaki benzerliklere dikkat çeken yazar, bu benzerlikleri iki din arasındaki verimli diyalogların temeli olarak kullanmaya davet ediyor (s.35-38).

Üçüncü bölümde yazar Müslümanların Kur'an ile olan ilişkisini ele alıyor. McAuliffe inananlar için günlük ibadetlerde Kur'an'ın merkezi konumda olduğunu fark ediyor. Müslümanlar için Kur'an'ın okudukları bir şeyden çok içtikleri bir metin olduğunu bildiriyor (s.85-86). Kur'an'ın Arapça indirilişini ve bu konu hakkında ortaya çıkan tartışmaları ele alıyor. Müslümanların ve gayri müslimlerin çoğunluğunun anadili Arapça olmadığından dolayı Allah'ın son vahyinin insanlara nasıl iletileceği meselesi eserde gündeme getiriliyor. McAuliffe 1937'de el-Ezher Üniversitesi'nin tartışmaya cevaplar ürettiğini, Kur'an'ın sadece Arapça olduğunu ve başka dillerdeki tercümelemlerin Kur'an unvanını taşıyamayacağını ilan ettiğini bildiriyor (s.141). Yazar Müslümanların Kur'an'ın eşsizliğine olan inançlarından dolayı hiçbir insan çabasının onun gücünü ve ihtişamını taklit edemeyeceğini savduklarını ortaya koyuyor. Onun bu konuyu işlerken yargılayıcı bir tavır göstermeyerek meseleyi salt dil-anlam faaliyetine indirgmeden aktarması oldukça dikkat çekicidir.

Yazar dördüncü bölümde Kur'an'ın nasıl yorumlanması gerektiğini ele alıyor. Müfessirlerin hayatlarını metindeki her kelimeyi, ifadeyi ve ayeti anlamaya ve açıklamaya çalışarak harcadıklarını belirtiyor. (110) McAuliffe gayri müslimlerin Kur'an'a nasıl yaklaştıklarını ve bu alanda nasıl yeni ve ilginç bilimi teşvik ettiğini okuyucuya aktarıyor. (126). Onun bu düşünceleri oryantalist çalışmaların alana dinamizm getirdiğini savduğunu gösteriyor. Yazar Kur'an'ın küresel etkisine ulaşmak için nasıl aktarıldığını ve tercüme edildiğini inceleyerek bu bölümde okuyucuya doyurucu bilgiler sunuyor. Amerikalıların Kur'an'la olan ilişkileri konusunda ortaya koymuş olduğu tespitleri ise dikkat çekiyor. Amerika'da 4 Ocak 2007 tarihinde Kongre'de gerçekleşen tarihi olaya eserinde yer veren yazar, bu başlık altında yapmış olduğu tespitle İslam'a olan bakışı konusunda bizlere bir ipucu veriyor. Kongre'ye seçilen ilk Müslüman temsilci Keith Ellison, yemin töreni sırasında Kur'an'ın üzerine elini koymak istemesi Amerika'da büyük tartışmalara neden olmuştur. Muhafazakâr kesim Ellison'un yapmış olduğu yemin töreninin Amerikan değerleriyle uyumlu olmadığını savunmuştur. Özellikle Amerikan Hıristiyan milliyetçileri bu konuda sert tepkiler göstermişlerdir. McAuliffe bu itirazların nedenine ilginç bir yorum getiriyor. Kur'an'ın Amerika ile hiçbir ilgisinin olmadığı, yabancı ve uzaylı bir varlık olduğu iddiası yazara göre meseleyi bu noktaya taşıyor (s.145). Bunların yanında yazar, Amerika'ya gelen ilk Müslümanlar

hakkında bilgi vererek İslam'ın Atlantik ötesindeki izlerini okuyuculara aktarmaya çalışıyor (s.146).

Yazar son bölümde İslam ve Kur'an hakkında sık sorulan yirmi yedi soruya cevaplar arıyor. Oldukça geniş bir soru havuzunu cevaplayan McAuliffe, net ve indirgemeci cevaplar vermekten uzak duruyor. Bu sorular demokrasi, savaş, barış, kürtaj, boşanma, çok evlilik, uyuşturucu, alkol, eşcinsellik ve kadın gibi farklı konulardan meseleleri içeriyor. Amerika'da son yıllarda oldukça tartışma yaratan eşcinsellik meselesinde Kur'an'ın ne söylediği konusunda yazar bilgi veriyor. (s.160-161). Nisa Sûresi'nin 34. âyetinde geçen kadınların dövülmesi meselesi ile ilgili klasik müfessirlerin yorumlarına yer veren yazar, bu konuda meseleyi çarpıtmaktan uzak duruyor (s.162-163). Amerika'da oldukça olumsuz bir anlam ifade eden cihat kelimesi, yazar tarafından Kur'an ekseninde ele alınıyor. Cihadın sadece savaş anlamı ifade etmediğini söyleyen yazar, kelimenin Kur'an âyetlerinde ne anlamlara geldiğini inceliyor (s.169-171). Kitap okuyucuların akademik düzeylerine ve Kur'an'a bakış açılarına göre değişen bazı okuma tavsiyeleriyle bitiyor. Amerika'da yapılan Kur'an çalışmalarından kullanmış olduğu dil ve üslupla ayrışan eser, İlahiyat Fakültelerinin İngilizce bölümlerinin müfredatında yer alan Quranic Studies derslerinde okutulmak için oldukça uygun bir çalışmadır.